

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2015/51
Karar Sayısı : 2015/57
Karar Tarihi : 17.6.2015
R.G. Tarih-Sayı : Tebliğ edildi

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Danıştay Onaltıncı Dairesi

İTİRAZIN KONUSU : 4.7.1972 tarihli ve 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu'nun 25.12.1981 tarihli ve 2568 sayılı Kanun'un 1. ve 10.3.2011 tarihli ve 6191 sayılı Kanun'un 10. maddeleriyle değiştirilen 20. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "...sivil memurlar..." ibaresinin Anayasa'nın 10. ve 36. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi istemidir.

I- OLAY

Bartın Deniz Komutanlığı Birinci Basamak Muayene Merkezinde hemşire olarak görev yapmakta olan davacının "Devlet memurluğundan çıkarma" cezası ile cezalandırılmasına dair kararın iptali istemiyle açılan davanın temyiz incelemesi sırasında itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

II- YASA METİNLERİ

İtiraz Konusu Yasa Kuralı

1602 sayılı Kanun'un itiraz konusu ibareyi de içeren 20. maddesi şöyledir:

"Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Türk Milleti adına; askeri olmayan makamlarca tesis edilmiş olsa bile, asker kişileri ilgilendiren ve askeri hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyuşmazlıkların ilk ve son derece mahkemesi olarak yargı denetimini ve diğer kanunlarda gösterilen, görevleri yapar. Ancak, askerlik yükümlülüğünden doğan uyuşmazlıklarda; ilgilinin asker kişi olması şartı aranmaz.

Bu Kanunun uygulanmasında asker kişiden maksat; Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli bulunan veya hizmetten ayrılmış olan subay, askeri memur, astsubay, askeri öğrenci, uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er, erbaş ve erler ile sivil memurlardır."

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında, başvuru kararı ve ekleri, Raportör Cengiz ERTEN tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu, itiraz konusu yasa kuralı, dayanılan Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Anayasa'nın 152. ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddelerine göre, bir davaya bakmakta olan mahkeme, bu

davada uygulanacak bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa, o hükmün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekmektedir. Uygulanacak yasa kuralları, davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan kurallardır.

Anayasa'nın 157. maddesinde, Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin, askeri olmayan makamlarca tesis edilmiş olsa bile asker kişileri ilgilendiren ve askeri hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyuşmazlıkların yargı denetimini yapan ilk ve son derece mahkemesi olduğu öngörülmektedir. 1602 sayılı Kanun'un 20. maddesinin birinci fıkrasında da Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin görevi; Türk Milleti adına, askeri olmayan makamlarca tesis edilmiş olsa bile, asker kişileri ilgilendiren ve askeri hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyuşmazlıkların ilk ve son derece mahkemesi olarak yargı denetimini ve diğer kanunlarda gösterilen görevleri yapmak olarak ifade edilmiştir. Aynı maddenin ikinci fıkrasında ise Kanun'un uygulanmasında asker kişiden maksadın; Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli bulunan veya hizmetten ayrılmış olan subay, askeri memur, astsubay, askeri öğrenci, uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er, erbaş ve erler ile sivil memurlar olduğu belirtilmiştir.

Bartın Deniz Komutanlığı Birinci Basamak Muayene Merkezinde hemşire olarak görev yapmakta olan davacının "*Devlet memurluğundan çıkarma*" cezası ile cezalandırılmasına dair kararın iptali istemiyle açılan davada, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi görevli olup, bu dava idare mahkemesinin görev alanına girmemektedir.

Buna göre, itiraz yoluna başvuran Danıştay Onaltıncı Dairesinin önünde, yöntemine göre açılmış bir dava bulunmadığından, itiraz konusu ibare itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanacak kural niteliği taşımamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu ibareye ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

IV- SONUÇ

4.7.1972 tarihli ve 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu'nun, 25.12.1981 tarihli ve 2568 sayılı Kanun'un 1. ve 10.3.2011 tarihli ve 6191 sayılı Kanun'un 10. maddeleriyle değiştirilen 20. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "*...sivil memurlar...*" ibaresinin, itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu ibareye ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, 17.6.2015 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Alparslan ALTAN

Başkanvekili
Burhan ÜSTÜN

Üye

Serruh KALELİ

Üye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Engin YILDIRIM

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

M. Emin KUZ

Üye

Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye

Kadir ÖZKAYA

Üye

Rıdvan GÜLEÇ